

4e jaargang, nr 1

December 2008

4

Nieuwsbrief

Weidevogelcentrum Nij Bosma Zathe

Weidevogelcentrum
Nij Bosma Zathe

Dit is de vierde nieuwsbrief van het Weidevogelcentrum Nij Bosma Zathe. Met deze nieuwsbrief willen we u op de hoogte brengen van de activiteiten van het Weidevogelcentrum Nij Bosma Zathe. Het Weidevogelcentrum Nij Bosma Zathe is een onderdeel van het project Skries 4 You, onderdeel van het Interregproject www.FarmersForNature.org

Plasdras-perceel voor weidevogels

Weidevogelcentrum Nij Bosma Zathe, onderdeel van Wageningen Universiteit, heeft sinds eind 2007 een plasdras-perceel ter grootte van een voetbalveld, dat aan weidevogels een veilige en voedselrijke rustplaats biedt. Een plasdras-perceel bestaat uit hoge en lagere gedeelten, waarbij de lagere gedeelten in het voorjaar onder water worden gezet. De

waterplassen, van 5-15 cm diep, houden roofdieren als vossen en hermelijnen op een veilige afstand. Het weidevogelcentrum zal de ervaringen met het plasdras-perceel delen met de melkveehouderijsector in Nederland. Het perceel werd

aangelegd met financiële ondersteuning van de SANL regeling (Steunpunt Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer) en de Provincie Fryslân.

Sinds september 2008 is het plasdras-perceel te bereiken via het boerenlandpad. Dit is een wandelroute van ongeveer 4 km door de landerijen van Nij Bosma Zathe. Voor meer info over het boerenlandpad kijkt u op www.nijbosmazathe.nl

Vernieuwing Grutto-mozaïekmodel "Beheer-op-maat": de stippenscan.

Voor de kwaliteit van het mozaïekbeheer kan het Grutto-mozaïekmodel "Beheer-op-maat" een handig hulpmiddel zijn. Het afgelopen jaar zijn er een aantal verbeteringen doorgevoerd die de praktische bruikbaarheid versterken. In het model draait het om de beschikbaarheid van land waarin de kuikens veilig zijn.

Dit zijn percelen die in de periode van 1 mei tot 15 juni gras hebben van >15 cm hoog. Daarin zitten voldoende insecten en het biedt dekking tegen predatie. Dat kuikenland is nodig totdat de kuikens vliegvlug zijn, zo rond half juni. Afgelopen periode is een zogenaamde 'stippenscan' ontwikkeld. Zo'n stip is het midden van een territorium. Vanuit die stip wordt gekeken naar het beheer in de omgeving, opgedeeld in de periodes 1-15 mei, 16-31 mei en 1-15 juni. Op basis van de beschikbaarheid van kuikenland krijgen de stippen een kleur. Voldoende kuikenland is donkergroen, geen kuikenland is rood. De waarden daartussenin worden aangegeven met lichtgroen, geel en oranje. Omgekeerd kan men ook naar het beheer kijken. Als de oppervlakte kuikenland in overeenstemming is met het aantal territoria, worden de percelen groen gekleurd.

Als er wel wordt beheerd, maar er zijn geen grutto's, dan is het beheer niet effectief. Deze percelen worden geel. Is de hoeveelheid kuikenland te gering voor het aantal territoria, dan is er risico op verhongering van de kuikens. Deze percelen zijn blauw.

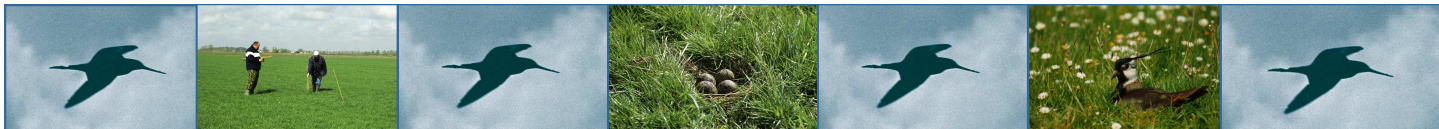
Op bijgaand kaartje is het resultaat van een stippenscan te zien. De beheerder kan zo'n kaartje gebruiken om het beheer te optimaliseren. Op dit moment moeten de scan nog op Alterra uitgevoerd worden. Volgend jaar zal het ook via internet beschikbaar gesteld worden.

Periode 3
Veel maaitrappen

Dick Melman, Alex Schotman en Henk Meeuwsen (Alterra)

Stippenscan in het gebied van Idzegea, analyse periode 3 (1-15 juni). In het centrum van het gebied is er te weinig kuikenland voor het aantal territoria. In het zuiden is het kuikenlandaanbod mooi in evenwicht met het aantal territoria.

Innovatieve monitoring Friese gruttokringen

In drie gruttokringen bij Delfstrahuizen, Aldeboarn en Gerkesklooster is onderzoek gedaan naar het gebruik van mozaïekbeheer door de kievit, de scholekster, de tureluur en de grutto, in opdracht van Stichting Weidevogel Meetnet Friesland. Het onderzoek vond plaats in mei en juni van 2005, 2006 en 2007.

Uit het onderzoek kwam naar voren dat de tureluur en de grutto de voorkeur gaven aan ongemaaid grasland (20-40 cm). Wanneer er een grote kruidenrijkdom aanwezig was in het grasland zorgde dit voor een sterke aantrekkingskracht, zowel bij ongemaaid als hergroeiend grasland. De kievit en de scholekster verbleven echter het liefst op zwarte grond of maïsland.

Gemaaid grasland was voor geen enkele vogelsoort positief, en gemaaid grasland met vluchtstroken leken alleen gebruikt te worden om naar een ander perceel te trekken. Dit werd echter niet nader onderzocht. In de loop van juni raakte hergroeiend grasland (20-30 cm) steeds meer in trek als kuikenland. Sommige grutto- en tureluurgezinnen verhuisden zelfs van kruidenrijk ongemaaid grasland naar hergroeiend grasland. Als verklaring hiervoor wordt de toename van de insectenfauna op hergroeiend grasland aangewezen.

Eén van de aanbevelingen die uit het onderzoek naar voren zijn gekomen is het opdelen van de weidevogels in een grutto-tureluur groep en een kievit-scholekster groep. Daarnaast werd aanbevolen om verder onderzoek te doen naar andere perceelstypen, zoals o.a. plasdras en percelen met hoge slootpeilen. Ook werd er gesproken over een nieuw type beheersovereenkomst, het drie-weken contract. Hierbij is het verschil in maaidatum tussen twee gruttorijke percelen 3 weken. Het perceel met de meeste vogels wordt als laatste gemaaid (begin juni). Met dit systeem wordt de overstap van ongemaaid naar hergroeiend grasland voor de gruttogezinnen aantrekkelijker.

Freek Nijland,
Weidevogelmeetnet Friesland
2008

Rapportage bedrijfsinformatie weidevogelgebieden

Op verzoek van het ministerie van LNV heeft Alterra een beknopt onderzoek uitgevoerd naar de kenmerken van landbouwbedrijven in verschillende weidevogelgebieden.

Uit dit onderzoek bleek dat er geen grote verschillen waren tussen niet-stabiele en stabiele goede weidevogelgebieden. Over het algemeen is het grondgebruik in de stabiele weidevogelgebieden minder intensief dan in de niet-stabiele gebieden. Dit kan leiden tot twee geheel verschillende conclusies: die verschillen zijn niet zo belangrijk óf blijkbaar kunnen kleine verschillen een hoop uitmaken.

Bij dit onderzoek is de analyse beperkt tot een groepsvergelijking van bedrijfskenmerken in gebieden met een afnemende en stabiele weidevogelstand. Sovon is nog bezig met de factor analyse waarin meer variabelen zoals waterstand, de omgeving, het maaieregime en beheerpakket worden betrokken. Mogelijk komen daar duidelijkere relaties met bedrijfskenmerken naar voren.

Jaap van Os (Alterra), Henk Sierdsema (Sovon), Ron van 't Veer (Landschap Noord-Holland), sept. 2008

Weidevogels Nij Bosma Zathe

Op het volgende percelenkaartje van Nij Bosma Zathe zijn de kleine 30 gruttonesten van 2008 te zien. (De paarse stippen)

Colofon

De Nieuwsbrief Weidevogelcentrum Nij Bosma Zathe is een uitgave van Praktijkonderzoek van de Animal Sciences Group in het kader van het project 'Skries4 U'. 'Skries4 U' wordt uitgevoerd door verschillende partijen onder leiding van de Provincie Fryslân. Financiering voor het Weidevogelcentrum Nij Bosma Zathe is afkomstig uit DWK-programma Multifunctionele Bedrijfsystemen van het Ministerie van LNV en het Europese Interreg IIIb-programma Farmers 4 Nature.

Copyright: Overname uitsluitend na toestemming van de redactie. Foto's: Animal Sciences Group en BFWW

Nij Bosma Zathe is een modern melkveebedrijf met ruim 170 hectare land en 200 melkkoeien. Het bedrijf heeft een melkrobot, eigen waterzuiveringsinstallatie, individuele voerverstrekking en we maken elektriciteit uit mest! Ook over deze onderwerpen informeren wij u graag. We kunnen groepen tot 80 personen ontvangen op ons bedrijf.

Praktijkcentrum Nij Bosma Zathe
Boksumerdyk 11
9084 AA Goutum

Tel: 058-2167592
Fax: 058-2167681

e-mail: durk.durksz@wur.nl
Internet: www.nijbosmazathe.nl